

maade — forekommer det mig, at det maa være i og for sig retfærdigt, at man søger at skaffe en ligeligere Lønningsmaade. Jeg vil indrømme, at det Alderstillægssystem, man har fastholdt, er mulig noget stærkere anvendt end ønskeligt, idet det maatte gaar til den modsatte Yderlighed af det nu Bestaaende med Hensyn til at holde Præsten paa samme Plads. Nu er der jo, som bekendt, en evig Vandring. Naar en Mand har været Præst i omtrent 20 Aar, har han i Reglen været i en 3 eller 4 Kald. Han kommer til en Menighed og forsøger samtidig ofte at regne ud, hvorlænge han skal blive der, inden han kan naae videre. Du har sat Dig i Gjæld, siger han til sig selv, ved Naadensaaret, ved Afsløsningen, ved at sætte Vo; saalænge Du er i dette Kald, vil Du være betyngnet af denne Gjæld, og Du maa derfor søge saa snart som muligt at komme bort derfra. Naar en Mand gaar frugtommelig med en saadan Tanke, at han saasnart som muligt vil søge at komme bort fra sit Kald, vil han ikke være Præst for sin Menighed, saaledes som en Præst bør være det. Saaledes er Pilgrimsvandringen, ikke fra det tørre til det mere tørre, men maasse nok først for Mange fra det magre men fremad til det federe, hvad jeg iøvrigt ikke bebrejder dem, eftersom det jo er meget naturligt ifølge de nuværende Lønningsforhold; men efter min Overbevisning er det til ubødelig Skade for den Nytte og den Velsignelse, som disse Lufinde Embedsmænd skulle stifte for det religiøse Liv. Paa den anden Side vil jeg indrømme, at vi ikke bør ordne Lønningsforholdene saaledes, at Præsterne blive fristede til at blive stansbundne. For enkelte Naturer kan det være overmaade velgjørende at kunne leve sig sammen med en Menighed, saaledes at de kunne have konfirmeret Folk, der ere Bedsteforeldre. Der kan blive et patriarkalt Forhold paa det religiøse Gebet mellem en saadan gammel Hyrde og hans Hjord, som jeg tror, der er mange Vidnesbyrd for kan være til Velsignelse for hele Menigheden. Men der gives ogsaa mange Præster, som, hvis de ikke komme til at virke under andre Forhold, kunne staa Fare for at synke sammen, idet de ere komne ind i Forhold, som deres Natur og hele Væsen ikke passer til. Samtidigt med, at vi alt saa faae en Lønningelov, som fjerner Nødvendigheden af de hyppige Forslyttelser, maa vi efter min Formening se ikke at bringe det dertil, at vi gjøre det ligegyldigt for Præsterne, om de blive forflyttede eller ei. Der er en Mellemvei i saa Henseende, og denne Mellemvei have vi maatte ikke sigtet paa tidligere ved vore Forslag. Det er en af de Bestemmelser, jeg har tænkt paa mulig kunde ændres, men jeg skal iøvrigt ikke komme nærmere ind derpaa. Ved den Slags enkelte Bestemmelser skal jeg med Fornøielse høre mig for, hvad man under den senere Forhandling kan blive enig om, navnlig gennem

Indstillinger fra det eventuelle Udvalg. Derhos kan det ogsaa lykkes os at faae de personlige Kræfter bedre og anderledes fordelte i Landet, end de nu ere. Nu er det almindelig saaledes, at selv om Ministeren beklipper Embederne paa Verne — der er vist ikke noget stort at beklippe i Syl-land, i alt Fald for de fleste Embeders Vedkommende — og vi vide jo, at Ministeren har faaet Rigsdagens Aerkjendelse af hans Ret til disse Beklippinger, — jeg nævner ikke dette for at rippe op i gamle Historier, men jeg nævner det som et Faktum — forholder det sig dog saaledes, at de bedre Embeder gjerne ere i Landets rigere og mere befolkede Menigheder, saaledes at mange Steder, hvor de kunne trænge haardt til en yngre eller noget yngre, om end ikke uerfaren Præst, have de en ældre Præst, medens de yngre Præster sidde i de mindre Menigheder. Men ved en Klassifikation af Embederne, der fordelte 1ste og 2den Klasse Embederne nogenlunde over Provindserne, saaledes at de ikke vare absolut bundne til Hjelkiallet alene, hvilket heller ikke var Tilfældet med Monrads Lov i 1862, idet den ogsaa tog Hensyn til Udstrækningen af Antallet af Pastoraterne — det vilde jo blive til særlig Fordel for Herningegnen — vilde man komme til at fordele de ældre og yngre Præster noget anderledes end nu og faae noget Mere ud af den personlige Kraft, end man nu faar. — Jeg skal ikke opholde mig ved at udtale mig nærmere om den Fordel, som det fra et almindeligt Synspunkt, uden Hensyn til Partistandpunkter — høre eller venstre —, vilde medføre, om Rigsdagen i Forening med Regjeringen kunde ende denne Sag paa en god Maade, men jeg vil kun med disse Bemærkninger have indledet Diskussionen og anbefaler hermed Sagen til Hingets og de andre Lovgivningsfaktors Belvikke.

Ministeren for Kirke- og Undervisningsvæsenet (Fischer): De ærede Medlemmer, der have havt Sæde i Rigsdagen i længere Tid, ville sikkert hylse paa det Forslag, der nu foreligger, som paa en gammel Bekjendt. Det stemmer i det Mindste i mange væsentlige Punkter fuldstændig overens med lignende Lovforslag, der tidligere have været indbragte i dette Thing. Det er jo imidlertid en bekjendt Sag, at, der noget Lovforslag, om hvilket det maa siges, at det har stødt paa næsten ubegribelige Vanskeligheder, saa er det just dette. Det har været forhandlet i en længere Arrække med en levende Interesse i begge Rigsdagens Afdelinger. Den ærede Ordfører for Forslagsstillerne (Berg) har mindet om, at jeg personlig har deltaget ikke lidt i disse Forhandlinger, og jeg skal sige til, at Grundlaget for alle senere Lovforslag i denne Retning har jeg udarbejdet i Forening med afdøde S. A. Hansen. Det var os Lo, der i et Udvalg, hvis Formand var Tscherning, om jeg